
Saknr: 2020/35529-1
Saksbehandlar: Janne Damba

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for opplæring og kompetanse		13.02.2020

Forskrift om felles ordens- og åtfersdsreglement

Forslag til vedtak

Hovudutval for opplæring og kompetanse vedtek ny «Forskrift om felles ordens- og åtfersdsreglement for dei vidaregåande skulane i Vestland»

Samandrag

I samband med fylkeskommunesamanslåinga vart det utarbeidd forslag til felles ordens- og åtfersdsreglement for skulane i den nye fylkeskommunen. Fylkesdirektør for opplæring vedtok den 11. september 2019 at utkast til «Forskrift om felles ordens- og åtfersdsreglement for dei vidaregåande skulane i Vestland» vart lagt ut på høyring.

Det er mottatt 22 høyringssvar. Dei fleste høyringsfråsegnene støttar ordens- og åtfersdsreglementet i sin heilhet. Fleire høyringsinstansar har skrive kommentarar og forslag til endringar. Kommentaraner er blitt vurdert og ordens- og åtfersdsregelementet er endra der Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse har vurdert at det er nødvendig.

Vedlagt ligg revidert «Forskrift om felles ordens- og åtfersdsreglement for dei vidaregåande skulane i Vestland».

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Kenth Rune Teigen Måren
leiar seksjon for kvalitet i opplæringa

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samband med fylkeskommunesamanslåinga vart det utarbeidd forslag til felles ordens- og åtferdsreglement for dei vidaregåande skulane i fylkeskommunen. Fylkesdirektør for opplæring vedtok den 11. september 2019 at utkast til «Forskrift om felles ordens- og åtferdsreglement for dei vidaregåande skulane i Vestland» vart lagt ut på høyring.

Det er mottatt 22 høyringssvar. Dei fleste høyringsfråsegnene støttar ordens- og åtferdsreglementet i sin heilhet. Fleire høyringsinstansar har skrive kommentarar og forslag til endringar. Kommentaraner er blitt vurdert og ordens- og åtferdsreglementet er endra der Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse har vurdert at det er nødvendig.

Vedtakskompetanse

Det følgjar av «Reglement for delegering etter særlov» for Vestland fylkeskommune at Hovudutval for opplæring og kompetanse har mynde til å gje forskrifter om ordensreglement for den enkelte vidaregåande skule.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ikkje relevant

Klima: Ikkje relevant

Folkehelse: Ikkje relevant

Regional planstrategi: Ikkje relevant

Konklusjon

Under er kvar føresegn gått gjennom for seg og dei ulike høyringsinnspela er vurdert. Det er gjort endringar der fylkesdirektør har vurdert det nødvendig. Der det er komen inn forslag som fylkesdirektør meiner ikkje er føremålstenleg er det kommentert kvifor.

Nokre av høyringsinstansane ønsker at ordens- og åtferdsreglement skal skrivast i eit meir «tilgjengeleg» språk ev. at det skal lagast ein lesarvennleg kortversjon. Språkendingar er gjort der dette er vurdert som nødvendig. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ønsker ikkje å utarbeide fleire versjonar av ordens- og åtferdsreglementet på grunn av rettstryggleika til den enkelte.

§ 2 Formål

Hafstad vidaregåande skule og fleire andre høyringsinstansar skriv at formålet i § 2 bør presiserast. Formålsføresegna bør vere formulert i eit språk som er enklare å forstå. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i dette og har endra formuleringa på § 2.

§ 3 Verkeområde

Fleire av høyringsinstansane kommenterer at det bør komme meir tydeleg fram om ordens- og åtferdsreglementet gjeld på skulevegen og på skulen sin arena for sosiale media. Det er også kommentert at det bør vere meir tydeleg at elevane kan bli pålagt sanksjonar etter ordensreglementet for hendingar som oppstår på fritida. Dette gjeld dersom det skjer krenkingar eller mobbing som medfører at elevar opplever skulekvardagen utrygg og ekskluderande. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i desse presiseringane og legger dei til i reglementet.

§ 4 Elevane sine rettar

Elev- og lærlingombodet i Hordaland fylkeskommune og mobbeomboda i Sogn og Fjordane samt Hordaland fylkeskommune har skrive at rettane til elevane bør bli meir tydeleg presisert, det er ikkje tilstrekkeleg å berre vise til føresegna i lovtekst. Nokre av forslaga var at:

1. Alle elevar har rett til opplæring i samsvar med opplæringslova med forskrift, fylkeskommunale vedtak og gjeldande læreplanar
2. Eleven har rett til å bli høyrtd i saker som omhandlar seg sjølv
3. Eleven har rett til å ta opp brot på desse rettane med skulen

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i dette og legger til desse formuleringane i ordens- og åtferdsreglementet.

§ 5 Elevane sine plikter

Eit par av høyringsinstansane skriv at det er behov for at elevane sine plikter blir meir tydeleg presisert. Det er mellom anna kommentert at Hordaland fylkeskommune sitt gamle orden- og åtferdsreglement var betre på dette punktet. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ser at Hordaland fylkeskommune sitt gamle orden- og åtferdsreglement var meir utfyllande akkurat under punktet «elevane sine plikter». Det nye orden- og åtferdsreglementet til Vestland fylkeskommune har ein anna oppbygging. Fleire av momenta frå Hordaland fylkeskommune sitt gamle reglement er vidareført under andre føresegner. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse meiner difor at det nye reglementet er tydeleg nok når det gjeld elevane sine pliktar.

§ 6 Orden

Fleire av høyringsinstansane skriv at døme i første kulepunkt (forseintkomming meir enn 15 minutt fører til frávær for heile timen) bør takast ut av ordens- og åtferdsreglementet. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i dette og tar dømet ut av ordens- og åtferdsreglementet. Det vil bli eit eige fráværreglement for Vestland fylkeskommune gjeldande frå 1. august 2020, og dette punktet vil bli vurdert nærare i den saka.

Det er vidare stilt spørsmål om oppramsinga over kva som krevjast for å ha god orden er uttømmande. Ein høyringsinstans skriv og at dei ønsker eit eige punkt om at det er «god orden å melde frå til faglærar dersom ein ikkje kan møte til undervisning». Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse meiner dette allereie er omfatta av kulepunkta om det å ha god orden. ». Fylkesdirektør vurderer det slik at lista ikkje er uttømmande, men at det også er andre moment som kan leggast vekt på i vurderinga om eleven har god orden.

§ 7 Åtferd

Fleire av høyringsinstansane har kommentert at forbodet mot bruk av ansiktsplagg som heilt eller delvis dekker ansiktet bør takast ut av ordens- og åtferdsreglementet. Dei skriv at forbodet mot bruk av heildekkande ansiktsplagg er regulert i opplæringslova § 9-7 og at det dermed ikkje er behov for å ha det med i eit ordensreglement. Vidare gjeld forbodet ei lita gruppe elevar og det kan verke stigmatiserande å skulle ha eit slik forbod med i eit ordens- og åtferdsreglement. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i dette og har tatt dette ut av ordens- og åtferdsreglementet.

Fleire av høyringsinstansane har skrive at det må komme tydeleg fram at elektroniske sigarettar er likestilt med tobakk når det gjeld forbod mot røyking. Det bør vidare også komme inn eit forbod mot oppbevaring, kjøp og sal av alkohol eller andre rusmiddel.

Det er òg kommentert at det må gjerast tydelegare i ordensreglementet at det er forbode å spreie lyd- og bildeopptak av andre utan deira samtykke. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i desse vurderingane.

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse legg vekt på at lista over kva som er rekna som god åtferd ikkje er uttømmande.

§ 8 Sanksjoner

Fleire av høyringsinstansane kommenterer at bortvising resten av skuledagen er eit vedtak utan klagerett berre dersom bortvisinga er inntil 2 klokkeimar. Dersom bortvisinga er meir enn 2 klokkeimar er det eit enkeltvedtak med klagerett. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse har dermed flyttet denne regelen over til sanksjonar med klagerett.

Nokre av høyringsinstansane har skrive at dei ønsker meir tydelege sanksjonar for fusk og plagiat. Det vert vist til tidligare Oppland fylkeskommune sitt gamle reglement. Når Oppland har gått inn i Innlandet fylkeskommune har dei gått bort frå desse reglane. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse forstår behovet for generelle reglar som regulerer dette. Sakar som omhandlar fusk og plagiat er likevel eit brot på ordensreglementet. Lærar/rektor må dermed foreta ein heilskapleg vurdering og nytte sanksjonane som allereie finst i ordensreglementet.

Elev- og lærlingombod i Hordaland fylkeskommune og mobbeomboda i Sogn og Fjordane samt Hordaland fylkeskommune har foreslått det å påleggje eleven oppfølging som ein alternativ sanksjon. Dei ønsker ein sanksjon der ein kan påleggje eleven å vere igjen på skulen etter alminneleg skuletid ev. komme tidlegare på skulen. Dei skriv at det å vise bort ein elev som har brote ordensreglementet kan skyve eleven lengre vekk frå skulekvardagen. Dei foreslår òg ein egen sanksjon om at elven kan verte overført til ny klasse og gruppe.

Det å flytte eleven til ny klasse er tiltak skulen har høve til å forsøke før dei vurderer om eleven skal bortvisast. Men det er praktisk vanskeleg å gjennomføre det å påleggje elevar oppmøte utanfor skuletid. I Vestland fylkeskommune bur enkelte elevar langt frå skulen og er avhengig av skuleskyss. Det vil verke urimeleg å påleggje desse elevane ekstra tid utanfor skuletida. Eit viktig prinsipp i ordens- og åtferdsreglementet er likebehandling. Så dersom enkelte elevar vart pålagt ekstra tid på skulen mens andre får ikkje same sanksjon på same hending vil ikkje dette vere likebehandling. Skulen kan uansett gi eleven ekstra oppfølging og samtalar som ein del av prosessen for å følge opp ein elev som er blitt vist bort. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse meiner det ikkje er gunstig å lage ein sanksjon som pålegg eleven å være på skulen utanom ordinær skuletid.

§ 9 Vurdering i orden og åtfærd

Nokre av høyringsinstansane ønsker at varsel om nedsett karakter i orden og åtfærd bør kommenterast i ordens- og åtfærdreglementet. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse meiner ikkje dette er nødvendig. Dette går fram tydeleg nok i forskrift til opplæringslova i tillegg til dei generelle sakshandsamingsreglane i forvaltningslova.

Nokre av høyringsinstansane skriv at dei ønsker reglar i ordens- og åtfærdreglementet om bruk av russeklede då dette på enkelte skuler påverkar skulemiljøet negativt. Enkelte elevar byrjar allereie på vg1 å førebu seg og bruke russeklede, noko som kan føre til at enkelte elevar føler seg ekskludert. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ønsker ikkje at dette skal regulerast særskilt i ordens- og åtfærdreglementet. Skulane skal arbeide med det generelle skulemiljø på bakgrunn av opplæringslova kapittel 9 A. Russeklede/russetid er eit tema som naturleg bør verte jobba med på skulen. Skulane kan også lage eigne tilleggsreglement som gjeld i skuletida dersom dei meiner dette er nødvendig.

§ 10 Sakshandsaming

Fleire av høyringsinstansane ønsker at saksbehandlingsreglane skal skrivast meir tydeleg framfor å berre vise til lovføresegna i forvaltningsloven. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i at nokre av dei viktigaste sakabehandlingsreglane kan skrivast tydeleg i ordensreglementet, og har lagt til følgjande presiseringar:

- Før det blir tatt avgjerd om tiltak ved brot på reglementet skal eleven ha moglegheit til å forklare seg for den som skal ta avgjerda.
- Skulen skal sørge for at saken er så godt opplyst som mogleg.
- Skulen skal alltid vurdere moglegheit for alternative tiltak.
- Eleven sitt beste skal vurderast.

§ 11 Klage

Ingen kommentarar frå høyringsinstansane.

§ 12 Ikraftsetjing

Ingen kommentarar frå høyringsinstansane.

§13 Tillegg til ordens- og åtfærdreglementet

Nokre av høyringsinstansane skriv at rektor ikkje bør ha høve til å lage tillegg til ordens- og åtfærdreglementet på eiga hand. Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse er einig i at rektor bør involvere elevråd og skuleutval før slike tillegg blir vedtatt.